

Sigtuna
kommun

Information för dig som
har ett barn med diagnosen:

Intellektuell funktions- nedsättning

Innehåll

Vad är intellektuell funktionsnedsättning?	3
Vilka är svårigheterna?	3
Anpassade grundskolan	4
Hur påverkas barnets framtid?	4
Ämnen och ämnesområden	5
Att gå som integrerad elev	5
Habilitering & Hälsa	5
LSS – Lagen om stöd och service	7
Kommunens ansvar	7
Tio olika typer av hjälp	7
Källor	8

Vad är intellektuell funktionsnedsättning?

Intellektuell funktionsnedsättning (IF) innebär att man i jämförelse med jämnåriga har svårt att förstå och lära sig vissa saker. Det gör det svårare att klara sig självständigt i hemmet, i skolan och på arbetet. Det kan till exempel handla om läs- och skrivförståelse och abstrakta begrepp som tid och pengar. Med rätt stöd och anpassningar kan barn och vuxna med IF klara mer. Diagnosen IF delas in i lindrig, medelsvår, svår och mycket svår. Den som har lindrig IF kan mer än den som har svår.

Personer med IF är unika och har som alla andra olika styrkor och utvecklingsområden. Ingen är den andra lik. Personer med IF har också samma behov som andra människor, men behöver ofta mer eller mindre stöd och anpassning för att klara sin vardag. Det är viktigt att personer med IF blir accepterade som de är, och som närstående är det bra att sätta sig in i vad det innebär att ha en IF-diagnos.

Vilka är svårigheterna?

Lärande och tänkande

När man har IF kan det vara en utmaning att lära sig läsa, skriva, räkna och förstå tid och hantera pengar. Det tar också längre tid att lära sig teoretiska färdigheter. Hur mycket man klarar av att lära sig beror på graden av funktionsnedsättning. Personer med IF har en nedsatt förmåga att tänka abstrakt och kunna planera, prioritera, komma ihåg (korttidsminne) samt tänka om.

Relationer och kommunikation

Barn och vuxna med IF kan ha svårt i kontakten med andra människor på olika sätt. För den som har lindrig IF kan det vara svårt att uppfatta sociala signaler. Det finns en risk att bli socialt isolerad eller manipulerad. Ett begränsat ordförråd är också vanligare. Har man en svårare IF kan det talade språket vara begränsat till ljud eller enstaka ord. I stället sker kommunikationen med hjälp av tecken och bildstöd.

Klara vardagen

Hur självständig man är i vardagen beror på svårighetsgraden av IF. En person med lindrig IF kan ofta ta hand om sin personliga hygien och egenvård. Man kanske också klarar av att handla mat, åka kollektivtrafik och att sköta hushållet självständigt. Nya uppgifter eller problem kan orsaka stress och det krävs stöd vid mer komplexa uppgifter, som att sköta kontakten med myndigheter eller ta hand om sin ekonomi.

Skolan

Anpassade grundskolan är anpassad till elever som inte når upp till kunskapskraven i grundskolan på grund av intellektuell funktionsnedsättning eller förvärvad hjärnskada. Det finns en anpassad gymnasieskola i fyra år som erbjuder möjligheter till olika inriktningar som anpassas efter barnens möjligheter och önskemål.

Anpassade grundskolan

I anpassade grundskolan går elever som till följd av intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms kunna uppfylla grundskolans kunskapskrav. Anpassade grundskolan har årskurserna 1–9.

Hur påverkas barnets framtid?

I anpassade grundskolan får ditt barn en utbildning och en undervisning som är anpassad till hens behov och förutsättningar. Utbildningen i anpassade grundskolan ger ditt barn viktiga kunskaper och värden. Den bidrar också till personlig utveckling och social gemenskap och skapar en god grund för att ditt barn ska kunna delta aktivt i samhället.

Att gå i anpassade grundskolan innebär vissa begränsningar när det gäller vilken utbildning och vilket yrke ditt barn kan välja i framtiden. Därför måste hemkommunen (den kommun där barnet bor) först göra en noggrann utredning för att kunna bedöma om ditt barn hör till anpassade grundskolans målgrupp. Hemkommunen ansvarar också för att förklara för dig vilka konsekvenser det får för ditt barn att gå i anpassade grundskolan, både på kort och lång sikt.

Regnbågens skola i Märsta är en anpassad grundskola.

Ämnen och ämnesområden

I anpassade grundskolan läser eleverna ämnen och ämnesområden. Om skolan bedömer att en elev inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i anpassade grundskolans ämnen, kan eleven i stället fyra läsa ämnesområden. Det är också möjligt att läsa en kombination av ämnen och ämnesområden. Skolans rektor kan även bestämma att en elev ska läsa ett eller flera ämnen efter grundskolans kursplaner om lärarna bedömer att eleven skulle klara det.

Att gå som integrerad elev

För många elever är det positivt att gå i en klass i anpassade grundskolan där de får vara tillsammans med andra elever som har liknande behov och förutsättningar. Men en del elever trivs bra i grundskolan och då är det möjligt att gå kvar som integrerad. Det innebär att eleven får hela eller delar av undervisningen i en grundskoleklass, men att hen läser och bedöms utifrån anpassade grundskolans kursplaner. Du som vårdnadshavare kan önska att ditt barn ska gå som integrerad elev i en grundskoleklass, men det är grundskolans och anpassade grundskolans huvudman (kommunen eller ägaren till en fristående skola) som fattar beslutet. Om det i stället är huvudmannen som vill att ditt barn ska vara integrerad i en grundskoleklass är det bara möjligt om du som vårdnadshavare godkänner det.

Habilitering & Hälsa

Habilitering & Hälsa ger råd, stöd och behandling till barn och vuxna som har en varaktig funktionsnedsättning. En intellektuell funktionsnedsättning räknas som en varaktig funktionsnedsättning. Habilitering & Hälsa ger också stöd till dig som är vårdnadshavare, andra anhöriga och personal i ditt barns närmiljö.

Exempel på vad habiliteringen kan hjälpa till med:

Samhällets stöd

Det är flera olika myndigheter och organisationer i samhället som kan ge stöd om du har ett barn med funktionsnedsättning, till exempel kommunen, Försäkringskassan, skola och universitet. Habilitering & Hälsa kan hjälpa dig som förälder att se över vilket stöd du kan få utifrån ditt barns behov och vart du ska vända dig.

Skola, arbete och sysselsättning

Skola, arbete och annan sysselsättning behöver fungera för att livet ska bli meningsfullt och bra. Om det inte fungerar kan det bero på att miljön inte är tillräckligt anpassad eller att det saknas tillräcklig kunskap om ditt barns funktionsnedsättning. En habiliteringsinsats kan till exempel innebära att ge råd till dem som arbetar på skolan för att det ska bli bättre för ditt barn.

En fungerande vardag

Beroende på vilken funktionsnedsättning ditt barn har kan hen behöva stöd för att klara sina dagliga sysslor. Man kan också behöva hitta fungerande rutiner för sin familj. Det kan bland annat handla om hemmet, hygien och matlagning. Det kan också vara att planera sin tid eller få saker gjorda. Habilitering & Hälsa kan hitta sätt eller hjälpmedel som gör att vardagen fungerar bättre.

Socialt samspel och relationer

Om funktionsnedsättningen påverkar förmågan att fungera tillsammans med andra (i familj, skola, bland vänner eller med en partner), kan habiliteringen fokusera på det. Det kan handla om att ge barnet förutsättningar att förstå sitt eget fungerande och hur man förhåller sig till andra. Det kan även handla om att få hjälp med att hitta nya strategier och att få möjlighet att öva på sociala färdigheter.

Stöd till anhöriga

Du som är anhörig till ett barn eller en vuxen med funktionsnedsättning, kan få stöd för ditt eget mående. Du kan vara förälder, syskon, partner eller barn till en person med funktionsnedsättning.

LSS – Lagen om stöd och service

LSS är en rättighetslag som ska garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Personer med diagnosen intellektuell funktionsnedsättning har rätt att ansöka om LSS.

Kommunens ansvar

Det är huvudsakligen kommunen som har ansvar för att lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade följs. Kommunen ska följa upp vilka som kan få stödinsatser, ta reda på behoven av stöd och service och erbjuda det så mycket som du behöver.

Varje stödinsats från kommunen ska ta hänsyn till ditt barns individuella behov, som kan variera genom hela livet. Barnet ska ha ett direkt inflytande över hur insatsen utformas och när den genomförs.

Behöver du tolkning för att kunna förstå informationen har du och ditt barn rätt till det. Det är viktigt att barnet får information så hen förstår. Det ska vara möjligt för barnet att vara delaktigt och kunna uttrycka sina egna tankar och önskemål. Barnets bästa ska väga tungt i beslut om vilka insatser som ska sättas in.

Tio olika typer av hjälp

LSS innehåller tio olika typer av hjälp för att ge stöd och service. Du kan få stöd med följande:

1. Rådgivning och annat personligt stöd.
2. Personlig assistans eller ekonomiskt stöd till sådan assistans.
3. Ledsagarservice.
4. Kontaktperson.
5. Avlösarservice i hemmet.
6. Korttidsvistelse utanför hemmet.
7. Korttidstillsyn om du är skolungdom över tolv år.
8. Bostad i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet.
9. Bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad för dig som är vuxen.
10. Daglig verksamhet för dig i yrkesverksam ålder som saknar arbete och inte utbildar dig.

Källor

1177

Habilitering & Hälsa / Din habilitering

Habilitering & Hälsa / Intellektuell funktionsnedsättning

Skolverket

Socialstyrelsen